

gave bestrides i andre Lande, da vil det vise sig, at man overalt endnu har Krydstoldvæsen eller Besejling til Toldvæsenets Hjælp, i England og Frankrig ganske vist med Dampskibe, men paa de tykke Kyster og paa Slesvigs Kyst — som jo dog har hørt under os — netop paa samme Maade som her med Sejlskibe. Naar der er Tale om Ulemper ved Anholdelsen af Skibene, saa er det et Punkt, som jeg skal skænke min største Opmærksomhed. Der er fra en Skibsrederforening indkommet et Andragende, om, at der maatte finde en lettere Forretningsgang Sted i saa Henseende. Jeg skal dog bemærke, at der ikke finder saa store Ophold Sted, som det ærede Medlem fremhævede; der finder i Almindelighed kun ganske korte Ophold Sted, idet Krydstoldvæsenet gør alt for ikke at opholde Fartøjerne. Men at der kan ske endnu større Fremskridt i saa Henseende, vil jeg ingenlunde benægte, og jeg skal, som sagt, have Opmærksomheden henvendt paa dette Punkt. Jeg vil endnu blot til denne Materie tilføje, at jeg ligesom det ærede Medlem ser saaledes paa det, at Krydsbetjentene og de paa Skibene ansatte helst maa have deres Familjer boende i Nærheden af de Steder, hvor de stationeres. Det finder jeg er et humant Hensyn at tage, men selvfølgelig kan der være enkelte Steder, hvor dette efter Sagens Bessaffenhed ikke kan effektueres. Det skal imidlertid være mig magtpaaliggende at fremme dette Hensyn saa meget som muligt.

Ministerén for Kirke- og Undervisningsvæsenet. (Bardenheleth): Naar jeg skal besvare de Henvendelser, der i de foregaaende Dage fra forskellige Talere ere rettede til mig, vil jeg begynde med at berøre nogle Spørgsmaal, der vedrøre de kirkelige Bevillinger, der findes paa Kultusministeriets Budget. Der er særlig af det ærede Medlem for Kjøbenhavns Amts 2den Valgkreds (Klausen) gjort nogle Bemærkninger med Hensyn til Bevillingen af 240,000 Kr., fordelt paa 10 Aar, til Opførelse af 5 ny Kirker her i Kjøbenhavn. Som ærede Medlemmer muligvis ville have lagt Mærke til, gaar Forslaget ud paa, at der skulde opføres to ny Kirker i Mathæus Sogn, 2 ny Kirker i Johannes Sogn og 1 ny Kirke i St. Jacobs Sogn; og Meningen har været, at Staten skulde yde et Bidrag af indtil 50,000 Kr. til hver af disse Kirker, medens det øvrige Bidrag, der skulde være nødvendigt, skulde indkomme dels ad privat Vej, dels fra Kommunens Side. Der er nu ikke Anledning for mig til i dette Øjeblik at gaa udførlig ind paa den saakaldte Kjøbenhavnske

Kirkesag, idet jeg ikke har opfattet de Bemærkninger, der ere fremkomne fra det ærede Medlem for Kjøbenhavns Amts 2den Valgkreds som gaende ud paa at ville rette en absolut Modstand mod disse Bevillinger, det vilde jo ogsaa være underligt, efter som jeg ved at optage dette Forslag paa Finanslovsforslaget kun følger den Vej, som Lovgivningsmagten i en lang Række er kommen ind paa. Jeg skal blot nævne, at lige fra Begyndelsen af Treerne har Staten ydet Bidrag til Kirkers Opførelse her i Kjøbenhavn, dels ved kontante Summer, dels ved Ydelser af Grunde til ret betydelige Værdier, saaledes til Opførelsen af Johannes Kirken, St. Pauls Kirken, Jacobs Kirken, Helligtors Kirken og nu i Fjor til Zions Kirken, foruden at Staten for to Aar siden har paataget sig et aarligt Tilskud paa henved 20,000 Kr. til Driften af Frederikskirken. Men det ærede Medlem, som omtalte denne Sag, fremkom med forskellige Bemærkninger, der syntes at tyde paa et mærkeligt Fejlsyn paa hele denne Sag, og det turde maaske derfor være rigtigt, at jeg fremhæver og gendriver disse Bemærkninger fra hans Side. Det ærede Medlem vilde trække en Radius fra det Punkt, hvor efter hans Mening Kirken i det søndre St. Johannes Sogn vilde komme til at ligge, en Radius paa 1000 Alen i Omkreds, og han traf da 8 forskellige Kirker, som skulde være et Vidnesbyrd om, at den paagældende Del af Kjøbenhavn ikke manglede Kirker. Jeg skal nu ganske kortse fra, at det ærede Medlem mente, at det var passende blandt disse 8 Kirker at medregne Irwingianer Kirken og Reformert Kirke foruden St. Petri Kirke, som ikke tilhører Folketirken; han gjorde jo for øvrigt selv den Indrømmelse, at det ikke alle var Statskirker, men det var jo dog sagde han, Kirker, hvor Befolkningen kunde søge hen for at høre Guds Ord. Det er jo ikke den almindelige Opfattelse af Statens Forpligtelse med Hensyn til at støtte Folketirken; naar man saaledes tager alle de Kirker med, der tilhøre forskellige andre Trossamfund ved Beregningen af Antallet af Kirker her i Kjøbenhavn. Men det Faktum staar dog fast, hvilken Radius man saa vil trække fra det saakaldte Grønttorv ved Ahlefeldtsgade, at der er dannet et nyt Sogn, det saakaldte St. Johannes søndre Sogn, bestaaende af 24,000 Mennesker, som ikke have nogen selvstændig Sognekirke, hvor der altjaa staar to nyansatte Præster, som skulle tilfredsstille denne Befolknings kirkelige Trang og i denne Gerning maa ty til at laane sig frem hos andre Kirker. Et saadant Laan ere Præsterne jo særlig henviste til at gøre